KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2016/2078

2016 m. liepos 4 d.

dėl valstybės pagalbos SA.41617-2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)), kurią Nyderlandai taikė Neimegeno profesionalų futbolo klubui NEC

(pranešta dokumentu Nr. C(2016) 4048)

(Tekstas autentiškas tik olandų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą (toliau – EEE susitarimas), ypač į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

paprašiusi suinteresuotųjų šalių pateikti savo pastabas pagal ([1]) Sutarties 108 straipsnio 2 dalį ir atsižvelgdama į jų pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

(1) 2010 m. piliečiai pranešė Komisijai, kad Nyderlandai Neimegeno profesionalų futbolo klubui NEC taikė pagalbos priemonę. Skundai užregistruoti numeriais SA.31616 ir SA.31767. 2010 m. ir 2011 m. Komisija taip pat gavo skundų dėl kitiems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams, t. y. Mastrichto MVV, Tilburgo *Willem II*, Hertogenboso *FC Den Bosch* ir Eindhoveno PSV taikytų paramos priemonių. 2011 m. rugsėjo 2 d. raštu Nyderlandai pateikė Komisijai išsamią informaciją apie NEC taikytą priemonę.

(2) 2013 m. kovo 6 d. raštu Komisija informavo Nyderlandus apie savo sprendimą dėl MVV, *Willem II*, *FC Den Bosch*, NEC ir PSV taikytų priemonių pradėti Sutarties 108 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

(3) Komisijos sprendimas pradėti inicijuoti procedūrą (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) buvo paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([2]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias šalis pateikti pastabų dėl aptariamų priemonių.

(4) Nyderlandai pastabas, susijusias su procedūra, taikoma dėl NEC suteiktos priemonės, pateikė 2013 m. birželio 6 d. raštu, į kurį buvo įtrauktos Neimegeno savivaldybės (toliau – savivaldybė), kaip suinteresuotosios šalies, pastabos. Susitikimas su Nyderlandais surengtas 2015 m. vasario 27 d. ir jame taip pat dalyvavo savivaldybė. Papildomos informacijos Nyderlandai pateikė 2015 m. balandžio 10 d., 2015 m. gegužės 11 d., 2015 m. gegužės 13 d. ir 2015 m. liepos 16 d. Komisija iš kitų suinteresuotųjų šalių negavo jokių pastabų.

(5) Priėmus sprendimą pradėti procedūrą ir gavus Nyderlandų sutikimą pavienių klubų tyrimai buvo atliekami atskirai. NEC tyrimas registruotas bylos numeriu SA.41617.

2. IŠSAMUS PRIEMONĖS APRAŠYMAS

2.1. Priemonė ir jos gavėjas

(6) Nacionalinė futbolo federacija *Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond* (toliau –KNVB) – tai jungtinė profesionalų ir mėgėjų futbolo varžybų organizacija. Profesionalų futbolas Nyderlanduose – tai dviejų lygių sistema. Per 2014–2015 m. sezoną šiai sistemai priklausė 38 klubai, iš kurių 18 žaidė aukščiausioje lygoje (*eredivisie*) ir 20 klubų žaidė žemesnėje lygoje (*eerste divisie*).

([1]) Komisijos sprendimas byloje SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN). Pagalba kai kuriems Nyderlandų profesionalų futbolo klubams 2008–2011 m. Kvietimas teikti pastabas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 2 dalį (OL C 116, 2013 4 23, p. 19).

([2]) Plg. 1 išnašą.

(7) Klubas *Nijmegen Eendracht Combinatie* (toliau – NEC) įsteigtas 1900 m. ir namų rungtynes žaidžia Neimegene. Klubo NEC teisinė struktūra: bendrovių *Nijmegen Eendracht Combinatie B.V, Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.* ir *N.E.C. horeca B.V.* savininkas yra fondas *Stichting Administratiekantoor N.E.C.* Bendrovė *Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.* yra priemonės gavėja. Pagal Nyderlandų pateiktą informaciją NEC yra vidutinė įmonė, kurioje 2015 m. buvo 62,3 etato ekvivalentai (2010 m. jų buvo 69,5). Per laikotarpį, kurį apima šis tyrimas, NEC žaidė aukščiausioje lygoje. 2008–2009 m. sezoną NEC žaidė Europos turnyre (UEFA taurės turnyre).

(8) Nuo 2003 m. NEC yra pagrindinis, tačiau ne vienintelis dideliame *Goffert* parke, Neimegene, esančio daugiafunkcio *Goffert* stadiono naudotojas. Gavusi paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) savivaldybė 2003 m. *Goffert* parke, šalia stadiono, pastatė daugiafunkcį sporto kompleksą *De Eendracht*. *De Eendracht* kompleksas yra išnuomotas NEC ir šiuo kompleksu treniruočių tikslais taip pat naudojasi kiti.

(9) Savivaldybės ir NEC santykiai dėl *De Eendracht* yra apibrėžti dviem 2003 m. sudarytomis sutartimis: ketinimo sutartimi, siekiant plėtoti rajoną, kuriame įsikūręs *De Eendracht*, atsižvelgiant į platesnius savivaldybės sporto politikos veiksmus, ir *De Eendracht* nuomos sutartimi.

(10) 2008 ir 2009 m. NEC nusiuntė savivaldybės institucijoms raštą dėl sutarčių sąlygos, pagal kurią NEC buvo suteikta teisė iš savivaldybės įsigyti *De Eendracht*. Ši sąlyga apibūdinta kaip „teisė pirkti“, ir NEC informavo, kad ketina įsigyti užstatymo teisę („*opstalrecht*“) ([3]) į kompleksą. Pirmajame savo rašte NEC pasiūlė atsisakyti savo teisės pirkti, jeigu jam būtų sumokėta 2,3 mln. EUR suma, apskaičiuota remiantis įvertinta balansine verte ir tikrąja verte, nustatyta atlikus nepriklausomą tyrimą. NEC manė, kad abiejų verčių skirtumas atitinka tą naudą, kurią jis gautų, jeigu pasinaudotų savo teise pirkti. Antrajame rašte NEC pranešė savivaldybei, kad jis nori pasinaudoti savo teise pirkti.

(11) 2010 m. savivaldybei šiuo klausimu buvo pateiktos dviejų teisės bendrovių teisinės nuomonės: viena 2010 m. sausio mėn., kita – 2010 m. rugsėjo mėn. Pirmojoje nuomonėje dėmesys buvo atkreiptas į nuomos sutarties straipsnį, pagal kurį sutartis taikoma laikotarpiui, kol nuomininkas (NEC) įsigis *De Enddracht*, ir buvo pabrėžta, kad savivaldybė ir NEC ketino pasiekti, kad NEC įsigytų kompleksą tuo atveju, jeigu šiai procedūrai neprieštarautų ERPF. Šioje nuomonėje buvo tvirtinama, kad NEC turi patikimą (neginčijamą) teisę pirkti. Antrąją nuomonę pateikti paprašė savivaldybės taryba dėl tariamo NEC teisės patikimumo. Antrojoje nuomonėje buvo pateikta išvada, kad tik savivaldybė buvo įpareigota derėtis su NEC, nes minėtame straipsnyje nebuvo nustatyta kaina arba kainos apskaičiavimo mechanizmas.

(12) 2010 m. rugsėjo mėn. savivaldybė sutiko reikalavimą nupirkti už 2,2 mln. EUR. Nyderlandai pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį nepranešė apie savo ketinimą kompensuoti NEC klubui už tai, kad jis atsisakytų savo teisės pirkti. Būtent dėl šio nagrinėjamo sandorio buvo pradėta oficiali tyrimo procedūra ir jam yra skirtas šis sprendimas.

2.2. **Pagrindas pradėti oficialią tyrimo procedūrą**

(13) Priimdama sprendimą pradėti procedūrą Komisija manė, kad pagalbos priemonės profesionalų futbolo klubams gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje. Be to, Komisija padarė pirminę išvadą, kad panaudojusi valstybės išteklius savivaldybė futbolo klubui NEC užtikrino atrankųjį pranašumą, taigi suteikė jam pagalbą.

(14) Pirma, dėl teisės pirkti buvimo Komisija padarė išvadą, kad remdamiesi vien tik pirmąja teisine nuomone ir nepaisydami kur kas išsamesnės antrosios teisinės nuomonės, Nyderlandai neįrodė, kad NEC turėjo teisę pirkti kaina, kuri nebuvo nustatyta sutartyje ir dėl kurios nebuvo derėtasi.

([3]) Pagal Nyderlandų Civilinio kodekso 5:101 straipsnį „užstatymo teisė“ (lot. *ius superficiarium*) – tai teisė naudotis nekilnojamuoju turtu, jo turėtojui (užstatymo teisės turėtojui) suteikianti galimybę valdyti ar įsigyti pastatus, statinius ar augalus (augmeniją) kitam asmeniui nuosavybės teise priklausančiame nekilnojamojo turto objekte, prie jo ar ant jo.

(15) Antra, dėl už atsisakymą tariamos teisės pirkti sumokėtos kainos atitikties rinkai Komisija dar kartą priminė, kad Komisijos komunikate dėl valstybės pagalbos elementų valdžios institucijoms parduodant žemę ([4]) (toliau – Žemės pardavimo komunikatas), kuriuo rėmėsi Nyderlandai, pateiktos gairės „susijusios tik su valstybei nuosavybės teise priklausančia žeme ir pastatais. Jos nesusijusios su valstybės įsigijimu žemės ir pastatų arba žemės ir pastatų nuoma ar lizingu. Į šiuos sandorius taip pat gali įeiti ir valstybės pagalbos elementai.“ Be to, Komisija pareiškė, kad rinkos ekonomikos sąlygomis veiklą vykdantys subjektai, be abejonės, taip pat turėtų svarstyti tokio nuomininko, kuris pasinaudotų šia teise pirkti, darant prielaidą, jog ta teisė egzistuoja, tikimybę. Jie, be kita ko, nagrinėtų jo turimus finansinius išteklius.

(16) Trečia, Komisija pabrėžė, kad suteikiant pagalbą NEC jau buvo iškilę finansinių sunkumų, galėjusių kelti didelę grėsmę šio profesionalaus futbolo klubo ateičiai. Tikrindama 2010–2011 m. NEC verslo planą 2010 m. liepos mėn. KNVB paprašė, kad NEC gautų 1 967 000 EUR išorės garantiją, antraip NEC grėstų rizika netekti savo licencijos. Ši garantija (Komisijos turimomis žiniomis, ją suteikė privati komercinė bendrovė, taigi ją skiriant valstybės ištekliai nebuvo naudojami) buvo reikalinga siekiant papildyti 2,2 mln. EUR sumą, kurios atžvilgiu taikomas šis sprendimas. 2010 m. birželio mėn. NEC nurodė, kad jo finansinė padėtis blogėjo: nuosavas kapitalas buvo neigiamas, 2009–2010 m. veiklos rezultatas neigiamas, o likvidumas sumažėjęs. 2009 m. rugsėjo mėn. NEC nustojo mokėti nuomą.

(17) Siekdama įvertinti pagalbos atitiktį Gairėms dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ([5]) (toliau – gairės) Komisija paprašė informacijos apie visų gairėse nustatytų reikalavimų laikymąsi.

(18) Komisija, be jokios abejonės, negalėjo patikrinti, ar buvo laikytasi gairių 34–37 punktuose nustatytų restruktūrizavimo plano pobūdžio ir jo vykdymo sąlygų. Komisija taip pat negalėjo patikrinti, ar buvo imtasi atitinkamų 38–42 punktuose apibrėžtų kompensavimo priemonių. Be to, turėjo būti įrodyta, ar pagalba buvo apribota mažiausia būtina suma, ar gavėjas pats sumokėjo atitinkamą savo įnašą į jo restruktūrizavimą, ar Nyderlandai pateiktų stebėjimo ataskaitas ir ar būtų laikomasi principo „tik vieną ir paskutinį kartą“.

3. **NYDERLANDŲ PATEIKTOS PASTABOS**

(19) Nyderlandai nesutinka, kad priemonė yra valstybės pagalba.

(20) Šiuo atžvilgiu Nyderlandai visų pirma pabrėžia su sandoriu susijusias svarbias aplinkybes. Pasak Nyderlandų, sprendime pradėti procedūrą šiuo atžvilgiu yra įsivėlusios kelios faktinės klaidos. Priešingai negu tvirtinta sprendime pradėti procedūrą, *Goffert* stadionas dar iki 2003 m. buvo daugiafunkcis. Savivaldybė mano, kad *De Eendracht* (ir *Goffert* stadiono) naudojimas ne sporto tikslais laikytinas svarbiu su aplinkybėmis susijusiu veiksniu.

(21) Visų pirma Nyderlandai pabrėžia savivaldybės siekį plėtoti aukščiausio lygio sportą ir naujovių parką (toliau – TIP) ([6]), nes šiais veiksmais esamas *Goffert* stadionas ir *De Eendracht* būtų sujungiami į visumą. Pasirengimas TIP statybai buvo pradėtas dar prieš NEC pranešant savivaldybei, kad jis ketina pasinaudoti savo teise pirkti. Savivaldybei įgyvendinant su TIP susijusius planus *De Eendracht* kompleksui buvo skirtas svarbus vaidmuo. Nyderlandai pabrėžia, kad pasirengimas įgyvendinti TIP truko gerokai po sandorio sudarymo 2010 m. rugsėjo mėn. Savivaldybės taryba tik 2012 m. kovo mėn. nusprendė nutraukti su TIP susijusį pasirengimą. Pasak Nyderlandų, Komisija turėtų tinkamai atsižvelgti į tai, kad savivaldybei tuo metu buvo ypač svarbu išlaikyti visas *De Eendracht* nuosavybės teises (įskaitant pačią žemę ir ant jos stovintį pastatą), kad būtų galima plėtoti TIP.

([4]) OL C 209, 1997 7 10, p. 3,

([5]) Komisijos komunikatas. „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 244, 2004 10 1, p. 2). Šių gairių taikymo trukmė buvo pratęsta priėmus Komisijos komunikatą dėl 2004 m. spalio 1 d. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti pratęsimo (OL C 296, 2012 10 2, p. 3).

([6]) Savivaldybė ketino didelę *Goffert* parko dalį paversti sporto ir naujovių parku *Topsport- en Innovatie Park* (TIP) ir šiuo tikslu laikytis daugiadalykio požiūrio, taikomo sportui, švietimui, sveikatai ir mokslui. Šio projekto nuo to laiko buvo atsisakyta. Sprendime pradėti procedūrą būsimasis TIP finansavimo nebuvo nagrinėjamas.

(22) Šiuo atžvilgiu Nyderlandai remiasi 2009 m. balandžio mėn. Europos ir regionų reikalų konsultantų paskelbta ataskaita apie numatomą ekonominį TIP poveikį. Šioje ataskaitoje tvirtinama esą tikėtina, kad TIP padarysiąs teigiamą poveikį savivaldybės ekonomikai, įskaitant užimtumo ir išlaidų padidėjimą, tačiau taip pat turės įvairių rūšių netiesioginį ekonominį poveikį žinių plėtros, naujovių, švietimo srityse ir bendram aktyvumo lygiui. Savivaldybės ir *Buck Consultants* parengtoje ataskaitoje „Neimegeno TIP poveikis ir galimybės“ visų pirma nurodoma būdingoji *De Eendracht* funkcija plėtojant TIP.

(23) Antra, Nyderlandai pabrėžia NEC reikalavimo patikimumą. Nyderlandai paaiškino pagrindą, kuriuo remiantis buvo pagrįsta teisė pirkti. Savivaldybė pabrėžė, kad ši teisė siejama su NEC atsisakymu savo užstatymo teisės į tuo metu stovėjusį mėgėjų kompleksą, siekiant suteikti savivaldybei galimybę šį kompleksą pakeisti pastatytu nauju kompleksu *De Eendracht*. Esamo mėgėjų komplekso užstatymo teisė 2000 m. priklausė NEC, o savivaldybė buvo po šiuo kompleksu esančios žemės savininkė. Kadangi kompleksas jau nebeatitiko KNVB reikalavimų, kad jame būtų galima toliau vykdyti su futbolu susijusią veiklą, su NEC pasitarusi savivaldybė 2002 m. nutarė statyti naują daugiafunkcį statinį, t. y. *De Eendracht*. *De Eendracht* buvo pastatytas naudojant viešąsias lėšas, iš dalies remiant ERPF. Kad būtų galima teikti paraišką gauti ERPF paramą, kompleksą turėjo statyti savivaldybė ir pastato neturėjo būti leidžiama parduoti penkerius metus. Todėl NEC atsisakė savo užstatymo teisės į kompleksą, tačiau įgijo teisę pirkti naują kompleksą *De Eendracht* (užstatymo teisę). Pasak Nyderlandų, buvo siekta, kad NEC būtų pajėgus perimti kompleksą *De Eendracht* tada, kai tai jau nebus draudžiama pagal ERPF reikalavimus, net jeigu tuo metu įsigijimo kaina dar nebuvo nustatyta.

(24) Todėl Nyderlandai ginčija teiginį, kad savivaldybė atsižvelgė tik į vieną iš teisinių nuomonių (žr. 14 konstatuojamąją dalį). Tačiau Nyderlandai pabrėžia, kad savivaldybė ir NEC niekada nesiginčijo dėl reikalavimo, kurį abi pusės laikė pagrįstu. Nyderlandai šiuo atveju remiasi Nyderlandų Civilinio kodekso 6:217 straipsniu, kuriame nustatoma, kad susitarimui sudaryti pakanka paprasto šalių sutikimo.

(25) Teisę pirkti galima atskirti nuo ketinimo ir nuomos sutarčių, kurias savivaldybė yra sudariusi su bendrove *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.* (žr. 9 konstatuojamąją dalį). Pasak Nyderlandų, nesvarbu, kad teisės pirkti sąlygose nėra nustatyta kaina ar kainos nustatymo mechanizmas. Dėl pirkimo susitarimų, kuriuose šalys nenustato jokios kainos, Nyderlandų Civilinio kodekso 7:4 straipsnyje nustatyta, kad pirkėjas turi mokėti „pagrįstą kainą“.

(26) Vadinasi, savivaldybė tvirtina, kad sprendimas neatsižvelgti į antrąją teisinę nuomonę buvo pagrįstas patikimomis ir aiškiomis priežastimis, nes savivaldybė manė, jog antrojoje teisinėje nuomonėje pateikti argumentai nėra pagrįsti. Šią nuomonę patvirtino tas faktas, kaip pirmosios teisinės nuomonės pateikėjas įvertino antrąją nuomonę paremti jo rekomendaciją. Savivaldybė nurodo, kad antroji nuomonė, be jokios abejonės, buvo paremta politiniais argumentais, nes ją pateikti paprašė savivaldybės tarybos opozicinės partijos. Tvirtinant, kad antroji nuomonė buvo parengta kur kas išsamiau (14 konstatuojamoji dalis), negalima daryti išvados dėl joje pateiktų argumentų pagrįstumo.

(27) Be to, savivaldybė šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad NEC susitarimas su savivaldybe sudarytas pagal nacionalinės privatinės teisės nuostatas ir todėl NEC reikalavimo pagrįstumą turi įvertinti Nyderlandų teisėjas.

(28) Trečia, Nyderlandai taip pat pateikė papildomų teisės pirkti vertės nustatymo paaiškinimų. Nyderlandai pabrėžia, kad prielaidos dėl pranašumo buvimo (taigi ir valstybės pagalbos) negalima kelti vien todėl, jog kaina buvo nustatyta derybose. NEC atveju teisės pirkti kaina buvo nustatyta atsižvelgiant į nepriklausomą vertinimą, todėl ši kaina, pasak Nyderlandų institucijų, atitinka rinkos sąlygas. Iš tikrųjų, Nyderlandai tvirtina, kad sandoris nebuvo atrankusis ir kad jį sudarius NEC nebuvo suteiktas pranašumas.

(29) Nyderlandai remiasi tuo faktu, kad priemonė nelaikoma atrankiąją, jeigu ji grindžiama bendrąja nacionaline priemone. Sandoris visų pirma grindžiamas Civiliniu kodeksu, kurio taikymo sritis yra bendra, ir jis galioja visoms įmonėms. Sandorio vertė buvo pagrįsta Civilinio kodekso nuostatomis, pagal kurias numatomas pagrįstos kainos mokėjimas. Pasak Nyderlandų, pastaruoju atveju buvo remiamasi būtent minėtomis nuostatomis, nes nepriklausomas vertinimas buvo atliktas 2009 m. balandžio mėn. Nyderlandai daro išvadą, kad sandoris nebuvo atrankusis.

(30) NET tuo atveju, jeigu sandoris būtų laikomas atrankiuoju, NEC nebūtų buvęs suteiktas pranašumas, nes savivaldybė veikė kaip rinkos investuotojas, kuris moka rinkos kainą. Nyderlandai pabrėžia nusistovėjusią Komisijos sprendimų priėmimo praktiką, kai Žemės pardavimo komunikatas naudojamas pagal analogiją tais atvejais, kai bylos yra susijusios su kito turto vertinimu ir nuosavybės teisėmis. Šiuo atveju sandoris grindžiamas įvertinimu, kaip kad nustatyta Žemės pardavimo komunikate, todėl galima laikyti, jog sandoris atitinka rinkos sąlygas. NET tuo atveju, jeigu Žemės pardavimo komunikatas nebūtų taikomas, sandoris vis tiek atitiktų rinkos sąlygas, nes privatus rinkos investuotojas teisės pirkti vertę taip pat būtų nustatęs remdamasis nepriklausomu vertinimu.

(31) Savivaldybė pabrėžė, kad sandorio vertė yra glaudžiai susijusi su komplekso *De Eendracht* verte. Nepriklausomame vertinime (parengtas 2009 m. balandžio 7 d.) dėmesys skiriamas dviem vertėms. Pirma, jame nustatyta pardavimo kaina, kuri pardavėjui gali būti sumokama už komplekso užstatymo teisės (30 metų laikotarpiui) pardavimą ir remiantis galiojančiu nuomos susitarimu tarp savivaldybės ir NEC […] (*). Antra, jame nustatyta pardavimo kaina, kuri pardavėjui gali būti sumokama už komplekso užstatymo teisės pardavimą, remiantis galiojančiais subnuomos susitarimais tarp NEC ir jo subnuomininkų ir atsižvelgiant į nuomos pokyčiais rinkoje. Iš tiesų, dėl komplekso NEC buvo sudaręs nuomos sutartis su savivaldybe ir NEC turėjo nuomos sutartis su trečiosiomis šalimis (NEC buvo komplekso naudotojas), taip pat žr. 8 konstatuojamąją dalį. Nustatyta, kad ši antroji vertė – […] EUR.

(32) Kitaip tariant, šie du vertinimai pagrįsti prielaida, kad kompleksas būsiąs parduotas tebegaliojant jo nuomos sutartims. Nyderlandai tvirtino, kad pagal Nyderlandų teisės aktus, pardavimo sandoris neturi jokios įtakos galiojančioms nuomos sutartims. Naujasis nuosavybės savininkas pakeičia ankstesnįjį savininką kaip nuomojančioji šalis. Todėl įprastas dalykas, kad nuomojamo turto pardavimo vertė nustatoma atsižvelgiant į pajamas iš nuomos mokesčio.

(33) Atlikus nepriklausomus vertinimus įrodyta, kad savivaldybė galėtų parduoti kompleksą *De Eendracht*, kuris yra išnuomotas, trečiajai šaliai už ne didesnę kaip […] EUR kainą. Pasak Nyderlandų, ši kaina tapati didžiausiai kainai, kurią būtų galima prašyti NEC sumokėti už kompleksą. Jeigu NEC įsigytų *De Eendracht* komplekso užstatymo teisę, NEC galėtų šią teisę parduoti už ne didesnę kaip […] EUR kainą. Vadinasi, pasak Nyderlandų, NEC iš anksto įgytų galimą ne didesnį kaip […] 2 064 000 EUR pranašumą. Derantis su NEC nustatyta, kad galutinė teisės pirkti vertė buvo […] 2 223 000 EUR. […]. Komisija atkreipia dėmesį, kad atliekant vertinimą nebuvo neabejotinai atsižvelgiama į konkrečią padėtį, t. y. jeigu NEC galėtų pats įsigyti kompleksą.

(34) Nyderlandai pateikė kitų svarbių nuomos duomenų, naudotų rengiant vertinimo ataskaitą, kad būtų paaiškinti svarbūs abiejų vertinimų skirtumai. Visų pirma Nyderlandai nurodė, kad tam tikros aplinkybės turėjo įtakos sumažinant nuomos kainą, kuri buvo taikoma NEC:

a) *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.* ne tik išnuomojo kompleksą, bet taip pat veikė kaip eksploatuojanti bendrovė, kad komplekso dalis galėtų išnuomoti subnuomininkams, trečiosioms šalims. *De Eendracht* neabejotinai buvo eksperimentinio pobūdžio objektas ir savivaldybė įgyvendindama šio naujo komplekso projektą siekė sustiprinti jo sąsajas su visuomenine veikla, ekonomine aplinka ir gretimais rajonais. Savivaldybė dvejojo, ar šie socialiniai ir ekonominiai projektai būsią sėkmingai įgyvendinami ir nebuvo atmetama galimybė, kad trečiosios šalys gali iš jų pasitraukti. Dėl šių priežasčių padidėjo *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V* kylanti rizika;

b) *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.* taip pat rūpinosi aikščių techninе priežiūra ir jų pakeitimu, nors anksčiau jas prižiūrėjo savivaldybė;

c) NEC buvo vienintelis galimas partneris, gebantis įgyvendinti socialinius ir ekonominius savivaldybės tikslus;

d) NEC iš pradžių turėjo komplekso užstatymo teisę, tačiau jos atsisakė be jokio atlygio (žr. 23 konstatuojamąją dalį).

Remdamiesi šiuo faktu Nyderlandai mano, kad NEC mokėta nuomos kaina, kuria remiantis buvo apskaičiuota pirmoji vertė nustatant mokesčių dydį, turi būti laikoma atitinkančia rinkos sąlygas.

(35) Be to, Nyderlandai atkreipė dėmesį, kad NEC su savivaldybe sudaryta nuomos sutartis turi būti laikoma nustatytos trukmės nuomos susitarimu, kurio savivaldybė negali nutraukti tol, kol nesibaigs jo galiojimo laikotarpis, sutampantis su NEC turimos užstatymo teisės perleidimu. Šia priežastimi galima paaiškinti, kodėl nustatant mokesčių dydį pirmoji vertė apskaičiuojama taikant pastovųjį nuomos mokestį, kadangi antroji vertė susijusi su nuomos pokyčiais rinkoje.

(*) Konfidenciali informacija

(36) Nyderlandai pabrėžia, kad už teisę pirkti klubui NEC mokėtina 2,2 mln. EUR suma nebuvo sumokėta, bet veikiau panaudota neapmokėtiems NEC pateiktiems reikalavimams iš dalies padengti ir išankstiniam nuomos mokesčiui sumokėti (garantuota nuoma). Be to, nuomos susitarimo galiojimas buvo pratęstas iki 2043 m. vasario mėn. ir nuomos mokestis buvo padidintas […]. Darydami prielaidą, kad pirminis nuomos mokestis atitiko rinkos sąlygas, Nyderlandai tvirtina, jog pritaikius šį padidinimą naujasis nuomos mokestis viršija rinkos lygius. Antraip, Nyderlandų nuomone, naujasis nuomos mokestis turėtų būti laikomas atitinkančiu rinkos sąlygas.

(37) Ketvirta, Nyderlandai tvirtina, kad savivaldybė atsižvelgė į NEC finansinę padėtį sudarant sandorį. Sudarant sandorį savivaldybė gavo informacijos, į kurią atsižvelgusi darė prielaidą, kad, nepaisant NEC finansinių sunkumų, įmanoma, jog NEC galėtų pasinaudoti savo teise pirkti. Visų pirma viename iš savo raštų (žr. 10 konstatuojamąją dalį) NEC aiškiai pasakė savivaldybei apie komercinio subjekto interesą įsigyti *De Eendracht*, galbūt pasinaudojus NEC. Todėl bet kokie NEC iškilę finansiniai sunkumai nebūtinai turėtų užkirsti jam kelią įsigyti *De Eendracht*. Be to, 2010 m. rugsėjo 3 d. savivaldybei buvo pranešta, kad NEC lėšų skyrė komercinis subjektas: bendrovė […] iš anksto supirko dalį (sezono) bilietų, t. y. 2011–2012, 2012–2013 ir 2013–2014 m. sezonų. Šį sandorį Komisija yra nurodžiusi sprendime pradėti procedūrą, tačiau priešingai, negu nurodyta sprendime pradėti procedūrą, finansavimas nebuvo atliktas pasirinkus garantiją ir sumokėta kaina buvo kur kas didesnė už sprendime pradėti procedūrą minėtą 1,9 mln. EUR (t. y. apie 4 mln. EUR) (žr. 16 konstatuojamąją dalį). Šis komercinio investuotojo pasikliovimas NEC finansine padėtimi buvo dar kita priežastis, paskatinusi savivaldybę tuo metu pripažinti galimybę, kad NEC pasinaudos savo teise pirkti *De Eendracht*.

(38) Galiausiai, Nyderlandų nuomone, atsižvelgdama į (numanomą) tuometinę NEC finansinę padėtį savivaldybė veikė kaip rinkos investuotojas.

(39) Be to, Nyderlandai įrodinėjo, kad net tuo atveju, jeigu priemonė būtų laikoma pagalba, ji būtų suderinama su vidaus rinka. Pasak Nyderlandų, gairių sąlygų buvo laikomasi ir pačią priemonę galima laikyti suderinama pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Nyderlandai pateikė minėtą teiginį patvirtinančią faktinę informaciją.

(40) Dėl NEC finansinės padėties sudarant sandorį Nyderlandai pateikė kitų įrodymų, kuriais patvirtinama, kad NEC buvo sunkumų turinti įmonė. Savivaldybė paprašė parengti ataskaitą apie finansinę klubo padėtį ir būsimas jo perspektyvas bei šią ataskaitą netrukus po sandorio sudarymo (2010 m. spalio 29 d.) pateikė apskaitos bendrovė BDO ([7]). Ataskaitoje nurodoma neigiami bendrovės rezultatai […], neigiamas nuosavas kapitalas […] ir neigiama apyvartinio kapitalo raida […]. Iš ataskaitos paaiškėja, kad NEC bendrovės rezultatai buvo neigiami ir prastėjo per pastaruosius trejus metus. Nors per tą patį laikotarpį NEC sugebėjo užtikrinti teigiamus galutinius veiklos rezultatus (šiuo atveju įtakos turėjo už perleidimo teises gautos ir žaidėjų pardavimo pajamos), iš ataskaitos aiškiai matyti mažėjantis pajamų lygis, nes NEC išlaidų pobūdis išliko beveik nepakitęs. Be to, įstatinis kapitalas per pastaruosius trejus metus buvo neigiamas ir NEC mokumas per tą patį laikotarpį sumažėjo.

(41) Atsižvelgdamas į restruktūrizavimo planą NEC parengė ištaisymo planą („*Plan van Aanpak*“) ([8]), kad įveiktų savo finansinius sunkumus. Šis planas KNVB buvo pateiktas 2010 m. rugpjūčio mėn. Į jį įtrauktas finansinės padėties aplinkybių aprašymas, lyginamosios analizės duomenų lyginimas su kitų klubų duomenimis ir numatytos priemonės siekiant užtikrinti 2 kategorijos statusą (t. y. kad klubo padėtis yra „pakankama“, žr. taip pat 75 konstatuojamąją dalį).

(42) Kompensavimo priemonių atžvilgiu Nyderlandai pabrėžia, kad, jei tai yra pagalba, jos dydis yra apribotas, todėl neigiamas poveikis konkurencijai yra palyginti nedidelis. Į KNVB restruktūrizavimo planą kelios kompensacinės priemonės vis dėlto buvo įtrauktos.

(43) Be to, bet kokia parama buvo apribota iki mažiausios būtinos sumos. Šiuo atžvilgiu svarbus nuosavas įnašas į restruktūrizavimo išlaidas buvo padarytas taikant 16 ir 37 konstatuojamosiose dalyse nurodytas priemones, kadangi pakeitus paskolos mokėjimo sąlygas pastoviosios grąžinimo išlaidos per metus sumažėjo 250 000 EUR.

(44) Siekiant užtikrinti stebėseną, Nyderlandai įsipareigojo Komisijai pateikti būtinas ataskaitas.

([7]) „*Onderzoek naar financiële situatie en financieel toekomstperspectief N.E.C. Nijmegen*“, 2010 m. spalio 29 d. BDO parengta ataskaita, Neimegenas.

([8]) *Plan van aanpak* NEC, 2010 m. rugpjūčio mėn.

(45) Galiausiai Nyderlandai patvirtina, kad NEC nebuvo ir nebus taikytos jokios kitos pagalbos priemonės.

4. **PRIEMONĖS VERTINIMAS**

4.1. **Valstybės pagalbos buvimas pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį**

(46) Pagal Sutarties 107 straipsnio 1 dalį valstybės pagalba yra valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai. Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos visos sąlygos taikomos kartu, todėl priemonę norint laikyti valstybės pagalba turi būti atsižvelgiama į visas sąlygas.

(47) Savivaldybei įsigyjant tariamą NEC teisę pirkti *De Eendracht* už 2,2 mln. EUR šis sandoris buvo finansuotas valstybės ištekliais, nes lėšų aptariamam sandoriui skyrė savivaldybė. Nyderlandai šio teiginio neginčijo.

(48) Dėl galimo poveikio vidaus rinkai Komisija nurodo, kad NEC dalyvavo Europos futbolo turnyruose. Be to, profesionalūs futbolo klubai ne tik dalyvauja futbolo varžybose, bet ir vykdo ekonominę veiklą keliose rinkose, pvz., prekybos profesionaliais žaidėjais, reklamos, rėmimo, prekybos ar transliacijos teisių rinkose. Profesionalų futbolo klubui suteikta pagalba sustiprina jo padėtį kiekvienoje iš šių tarptautinių rinkų. Todėl jeigu valstybės ištekliai naudojami suteikiant profesionalų futbolo klubui atrankųjį pranašumą, neatsižvelgiant į tai, kurioje lygioje šis klubas rungtyniauja, tikėtina, kad ši pagalba gali iškraipyti konkurenciją ir paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje ([9]).

(49) Taip pat nėra pagrindo abejoti priemonės, kurią patvirtino būtent savivaldybė, atrankumu. Nyderlandai įrodinėjo, kad priemonė buvo pagrįsta bendraisiais nacionalinės teisės aktais (žr. 29 konstatuojamąją dalį) ir todėl ji nebuvo atrankioji. Tačiau Komisija mano, kad net tuo atveju, jeigu NEC susitarimą su savivaldybe galima laikyti pagal bendrąją Nyderlandų teisę sudarytu susitarimu, tam tikros susitarimo dalys nėra grindžiamos vien bendraisiais principais, bet ir konkrečiomis NEC sutarties (-ių) su savivaldybe nuostatomis. Vadinasi, nėra jokios abejonės, kad priemonė yra taikoma konkrečiai įmonei, t. y. NEC, todėl ji yra atrankioji.

(50) Nyderlandai mano, kad NEC neįgavo jokio pranašumo ir kad, priešingai, sandoris buvo sudarytas laikantis rinkos sąlygų. Nyderlandai visų pirma nurodo, kad NEC turėjo pagrįstą teisę pirkti *De Eendracht* ir kad tos teisės pirkimo kaina buvo nustatyta atlikus nepriklausomą vertinimą.

(51) Pateikdami savo nuomonę dėl reikalavimo pagrįstumo Nyderlandai parengė papildomų paaiškinimų dėl priežasčių, kurios lėmė, kad buvo laikomasi pirmosios, o ne antrosios teisinės nuomonės. Be to, Nyderlandai pabrėžė, kad TIP statyba, ko gero, nebūtų buvusi įmanoma, jeigu *De Eendracht* būtų buvęs parduotas NEC. Nėra jokios abejonės, kad savivaldybė siekė kompensuoti NEC už tai, kad jis atsisakė teisės pirkti.

(52) Reikėtų atkreipti dėmesį, kad nėra aišku, kokią kainą NEC būtų turėjęs mokėti savivaldybei, jeigu jis būtų pasinaudojęs savo teise pirkti ir būtų įsigijęs *De Eendracht*. Nyderlandai įrodinėjo, kad, jeigu dėl kainos nėra susitarta, pagal Nyderlandų Civilinį kodeksą pirkėjas turi mokėti priimtiną kainą. Jeigu ši priimtina kaina priartėja prie rinkos vertės, susijusios su *De Eendracht* užstatymo teise, ar yra jai lygi, teisės pirkti ekonominė vertė atrodytų gana ribota. Susiklosčius šiai padėčiai 2,2 mln. EUR kompensacija atrodo esanti nepagrįstai didelė ir turėtų būti laikoma suteikiančia pranašumą klubui NEC.

(53) Nekreipdama dėmesio į klausimą, ar NEC iš tikrųjų turi pagrįstą teisę pirkti, ir į kitus su Nyderlandų Civilinio kodekso aiškinimu susijusius argumentus, Komisija mano, kad pagrindinis atsakytinas klausimas – ar sandoris sudarytas laikantis rinkos sąlygų ir ar savivaldybė veikė kaip privatus veiklos vykdytojas.

([9]) 2013 m. kovo 20 d. Vokietijai skirti Komisijos sprendimai dėl *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* (Byla SA.35135 (2012/N)), 12 punktas, ir *Multifunktionsarena der Stadt Jena* (Byla SA.35440 (2012/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 140, 2013 5 18, p. 1, ir 2013 m. spalio 2 d. dėl *Fußballstadion Chemnitz* (Byla SA.36105 (2013/N)), pranešimo santrauka paskelbta OL C 50, 2014 2 21, p. 1, 12–14 punktai; 2013 m. gruodžio 18 d. Ispanijai skirti Komisijos sprendimai dėl galimos valstybės pagalbos keturiems profesionalų futbolo Ispanijos klubams (Byla SA.29769 (2013/C)), 28 punktas, *Real Madrid CF* (Byla SA.33754 (2013/C)), 20 punktas, ir tariamos pagalbos trims Valensijos futbolo klubams (Byla SA.36387 (2013/C)), 16 punktas, paskelbta OL C 69, 2014 3 7, p. 99.

(54) Šiuo atžvilgiu būtina, kad Komisija įvertintų, ar privatus investuotojas aptariamą sandorį būtų sudaręs atsižvelgdamas į tas pačias sąlygas. Hipotetinio privataus investuotojo požiūris – tai požiūris apdairaus investuotojo, kurio siekis gauti įprastą numatomą pelną neatsiejamas nuo svarstymo apie rizikos, susijusios su tam tikra grąžos norma, priimtinumą. Rinkos ekonomikos investuotojo principo (toliau – REIP) nebūtų laikomasi, jeigu nustatyta teisės pirkti kaina būtų didesnė už rinkos kainą. Komisija laikosi nuomonės, kad atsižvelgus į tam tikrus vertinimo proceso elementus galima tvirtinti, kad jis neatitiko REIP kriterijų.

(55) Kita vertus, neaišku, kodėl teisės pirkti vertė turėtų būti lygi skirtumui, pirma, tarp remiantis savivaldybės su NEC sudarytu nuomos susitarimu nustatytos komplekso pardavimo vertės, ir, antra, remiantis NEC su subnuominink ais sudarytais nuomos susitarimais apskaičiuotos pardavimo vertės, ir atsižvelgiant į nuomos pokyčius rinkoje. Komisija atkreipia dėmesį, kad savivaldybė paprašė atlikti nepriklausomą šių dviejų pardavimo verčių, o ne teisės pirkti vertinimą. Nebuvo nurodytos jokios kitos aplinkybės ar argumentai, kuriais būtų pagrindžiama, kodėl šių verčių skirtumas yra lygus teisės pirkti vertei.

(56) Antra, dviejų verčių naudojimas siekiant nustatyti teisės pirkti vertę, atrodo, grindžiamas prielaida, kad trečiajai šaliai bus parduota už vieną, bet ne už kitą iš tų verčių. Pirmoji vertė […] iš tiesų nustatyta remiantis savivaldybės atliekamu užstatymo teisės pardavimu bet kuriai trečiajai šaliai tebegaliojant nuomos sutarčiai, t. y. nuomos sutarčiai su NEC, kuri yra apribojimas bet kokiam pirkėjui. Priešingai negu įrodinėja Nyderlandai, kad nuomos susitarimo negalima nutraukti prieš perleidžiant užstatymo teisę NEC, būtent NEC galėtų toliau eksploatuoti kompleksą trečiųjų šalių vardu. Todėl antrąją vertę […] (galima pardavimo vertė atsižvelgiant į tebegaliojančias subnuomos sutartis) gali taikyti NEC, o ne bet kuri trečioji šalis. Šiuo „mišriuoju“ požiūriu patvirtinama nuomonė, kad teisės pirkti kainos nustatymas remiantis minėtu pagrindu rinkos dalyviui nebūtų priimtinas.

(57) Trečia ir atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, jeigu kas nors mano, kad teisės pirkti turėjo atsisakyti ne bet kuri trečioji šalis, o NEC, nustatant kainą, mokėtiną už NEC atsisakymą teisės pirkti, neatrodo, jog buvo teisingai įvertinta klubo NEC prarasta nauda, kai jis atsakė savo teisės. Pasak Nyderlandų, NEC, atsisakęs savo teisės pirkti, neteko 2 mln. EUR galimo pranašumo (33 konstatuojamoji dalis). Tačiau Komisija pabrėžia, kad neatmestina galimybė, jog NEC būtų galėjęs likti komplekso eksploatuotoju net tuo atveju, jeigu būtų atsisakęs teisės pirkti. Todėl NEC toliau būtų gavęs tam tikras nuomos pajamas, kuriomis grindžiama antroji vertė, naudota nustatant sandorio kainą […]. Komisija mano, kad tikrasis pranašumas, kurį NEC prarado atsisakęs savo teisės pirkti, iš tikrųjų atitinka savivaldybei mokamo nuomos mokesčio sumą, kurios NEC jau nebūtų turėjęs mokėti, jeigu būtų įsigijęs kompleksą.

(58) Ketvirta, bet kuriuo atveju savivaldybė sumokėjo daugiau už tą sumą, kurią ji nustatė remdamasi vertinimo ataskaita ([…], žr. 33 konstatuojamąją dalį). Komisija mano, kad pagalba laikytinas bent jau abiejų verčių skirtumas. Pasak Nyderlandų valdžios institucijų, skirtumas atsirado derantis su NEC ir bet kuriuo atveju visa 2,2 mln. EUR suma yra kompensuojama. Iš tikrųjų, Nyderlandai paaiškino, kad pratęsus nuomos laikotarpį ir padidinus metinio nuomos mokesčio sumą buvo užtikrintas savivaldybės biudžetui poveikio nedarantis sandoris (36 konstatuojamoji dalis).

(59) Penkta, dėl šio kompensavimo Komisija pastebi, kad 2,2 mln. EUR sumos panaudojimą (šitą padarė NEC) padengti neapmokėtus reikalavimus ir nuomos mokesčius, kuriuos NEC buvo skolingas savivaldybei, negalima laikyti kompensavimu. Metinės mokamos nuomos padidėjimą (36 konstatuojamoji dalis) galima laikyti pagalbos kompensavimu tik tuo atveju, jeigu padidėjimas viršija nuomos mokesčio rinkos lygį. Nyderlandai nepateikė įrodymų, patvirtinančių teiginį, kad didesnį nuomos mokestį nuo 2011 m. sausio mėn. galima laikyti rinkos lygius viršijančiu nuomos mokesčiu. Šiuo atžvilgiu Komisija nurodo, kad už visą kompleksą klubo NEC savivaldybei mokamas nuomos mokestis yra mažesnis už tą nuomos mokestį, kurį NEC šiuo metu gauna už tam tikrų komplekso dalių subnuomą, nors vertinimo ataskaitoje teigiama, jog ateityje NEC net galėtų gauti didesnį nuomos mokestį.

(60) Be to, Komisija pastebi, kad net tuo atveju, jeigu pirminio nuomos mokestis atitiko rinkos lygį, atsižvelgiant į tuometines aplinkybes (34 konstatuojamoji dalis), bent dalis veiksnių, turėjusių įtakos sumažinant tada nustatytą nuomos kainą, jau nebebuvo svarbūs tuo metu, kai buvo nustatytas naujas nuomos mokestis. Visų pirma galima daryti prielaidą, kad eksploatuojant kompleksą kylanti rizika dabar pasikeitė, nes jis sėkmingai eksploatuojamas ilgiau kaip 5 metus. Galimybės įsigyti užstatymo teisę atsisakymas jau neturėjo jokios reikšmės, nes sudarius

aptariamą sandorį būsimam laikotarpiui buvo išspręstas nuosavybės klausimas. Todėl galima manyti, kad 2011 m. sausio mėn. nuomos mokesčio rinkos lygiai turėtų būti didesni nei 2003 m., kai savivaldybė ir NEC sudarė nuomos sutartį. Jeigu teiginys apie nuomos mokesčio rinkos lygius yra teisingas, šiuo atveju negalima laikyti, kad padidėjęs nuomos mokestis visiškai atitinka pagalbos kompensavimą.

(61) Taip pat reikėtų pabrėžti, kad grąžinimas trunka 33 metus ir kad būsimi mokėjimai nėra diskontuojami.

(62) Ypač svarbu, kad Nyderlandai nepateikė jokių įrodymų, jog prieš nustatydama padidintą nuomos mokestį savivaldybė nuodugniai įvertino ir apskaičiavo nuomos mokesčio rinkos lygius. Apskaičiuojant naujus nuomos mokesčius vietoj minėto įvertinimo buvo nuspręsta remtis biudžetui poveikio nedarančiu sandorio pobūdžiu.

(63) Šešta, naudos, kurią savivaldybė gavo sudarydama šį sandorį, ir jos proporcingumas atsižvelgiant į tiesiogines 2,2 mln. EUR išlaidas nėra aiškus. Atrodo, kad tiesiog siekdama išsaugoti nuosavybės teises, kurias jau turėjo, savivaldybė sumokėjo kur kas daugiau, palyginti su tuo, ką ji būtų galėjusi kada nors gauti pardavusi kompleksą (dar tebegaliojant nuomos sutarčiai). Savivaldybė tvirtino, kad plėtojant TIP, buvo labai svarbūs ekonominiai sumetimai, atsižvelgiant į didelį tikėtiną TIP poveikį savivaldybės ekonominei veiklai. Savivaldybės sutikimą mokėti didesnę kainą iš dalies galima paaiškinti numatoma pridėtine verte, kurią ji gautų likusi komplekso savininke. Tačiau savivaldybė neatliko pagrįsto sandorio išlaidų ir naudos įvertinimo, kurį atliekant atsižvelgiama į šią ilgalaikę TIP projekto vertę. Komisija mano, kad rinkos dalyvis būtų atlikęs kur kas išsamesnį numatomos investicijų grąžos įsigijus teisę pirkti įvertinimą.

(64) Galiausiai Komisija vis tiek mano, kad remdamasi tuo metu turėta informacija savivaldybė nepakankamai atsižvelgė į tuo metu NEC iškilusius finansinius sunkumus ir jų poveikį NEC gebėjimui nusipirkti *De Eendracht* užstatymo teisę. NET jeigu trečiosios šalys įrodė norinčios užmegzti partnerystę su NEC, vis tiek privaloma atsižvelgti į bendrą finansinę padėtį, kuri, tikėtina, galėtų turėti įtakos tokiai NEC derybinei pozicijai, kuri būtų naudinga savivaldybei.

(65) Dėl visų minėtų priežasčių Komisija mano, kad savivaldybė veikė ne kaip rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis subjektas, o veikiau suteikė pagalbą NEC ir šiuo tikslu kompensavo NEC 2,2 mln. EUR už jo teisės pirkti atsisakymą. Remiantis Nyderlandų pateikta informacija, tikslios pagalbos sumos apskaičiuoti neįmanoma. Tačiau jeigu laikoma, kad ne didesnė kaip 2,2 mln. EUR suma gali būti pakankama siekiant įgyvendinti restruktūrizavimo planą, tiksli pagalbos suma vertinant suderinamumą nėra svarbi.

4.2. **Vertinimas pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą**

(66) Komisija turi įvertinti, ar NEC taikytą pagalbos priemonę galima laikyti suderinama su vidaus rinka. Dėl Sutarties 107 straipsnio 3 dalyje nurodytų nukrypti leidžiančių nuostatų Komisija pastebi, kad nė vienam Nyderlandų regionui negalima taikyti Sutarties 107 straipsnio 3 dalies a punkte numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos. Aptariama pagalbos priemone nėra remiamas bendrus Europos interesus atitinkantis svarbus projektas, ją taikant nėra atitaisomi dideli Nyderlandų ekonomikos sutrikimai, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies b punkte. Be to, negalima tvirtinti, kad pagalbos priemone remiama kultūra ar išsaugomas paveldas, kaip apibrėžta Sutarties 107 straipsnio 3 dalies d punkte.

4.2.1. *Taikomos gairės*

(67) Dėl Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punkte numatytos nukrypti leidžiančios nuostatos, t. y. pagalba, kuria siekiama palengvinti tam tikros ekonominės veiklos plėtrą, jeigu ši pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad būtų prieštaraujama bendram interesui, Nyderlandai tvirtino, jog minėtą nukrypti leidžiančią nuostatą būtų galima taikyti, jeigu Komisija būtų nustačiusi, priešingai, nei manė Nyderlandai, kad aptariamos priemonės yra valstybės pagalba.

(68) Vertindama sąvokos „ekonominės veiklos rūšių plėtra“ taikymą sporto sektoriui Komisija tinkamai atsižvelgia į Sutarties 165 straipsnio 1 dalį ir 165 straipsnio 2 dalies paskutinę įtrauką, kurioje nustatoma, kad Sąjunga prisideda prie Europos sporto reikalų skatinimo, kartu atsižvelgdama į jo specifinį pobūdį, savanoriška veikla paremtas struktūras bei jo socialinę ir švietimo funkciją.

(69) Siekdama pagalbos priemones įvertinti pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija paskelbė nemažai reglamentų, programų, gairių ir komunikatų dėl pagalbos formų ir horizontaliųjų tikslų ar sektoriaus tikslų, kuriems pagalba yra skiriama.

(70) Komisija mano, kad būtų tikslinga įvertinti, ar galima taikyti gairėse ([10]) nustatytus kriterijus. Šiuo atžvilgiu Komisija pabrėžia, kad profesionalus futbolas yra įtrauktas į gaires. Vadinasi, šiai ekonominei veiklai gairės yra taikomos.

(71) 2014 m. liepos mėn. Komisija paskelbė naujas Gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ([11]). Tačiau jos netaikomos šiai pagalbai, apie kurią nepranešta ir kuri suteikta 2010 m. Pagal naujųjų gairių 137 punktą šios gairės netaikomos sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbai, suteiktai be išankstinio leidimo, jeigu dalis pagalbos ar visa pagalba suteikiama po šių gairių paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Pagal 2014 m. gairių 138 punktą visais kitais atvejais Komisija atlieka tyrimą remdamasi suteikiant pagalbą taikomomis gairėmis, vadinasi, šiuo atveju – iki 2014 m. taikytomis gairėmis.

4.2.2. *NEC – sunkumų patirianti bendrovė*

(72) Pagal gairių 10 punkto c papunktį, nepaisant atitinkamos bendrovės tipo, laikoma, kad bendrovei yra iškilę sunkumų, jeigu ji atitinka nacionalinės teisės aktuose nustatytus kriterijus, pagal kuriuos jai galima taikyti kolektyvinę bankroto bylą. Gairių 11 punkte nustatyta, kad jeigu minėtos aplinkybės nėra nustatomos, vis tiek galima laikyti, jog bendrovei yra iškilę sunkumų, jeigu jai būdingi įprasti požymiai, pvz., didėjantys nuostoliai, didėjančios skolos, mažėjantys grynųjų pinigų srautai ir pan. Sunkumų patiriančia bendrove laikoma tokia bendrove tuo atveju, jeigu ji akivaizdžiai negali atkurti savo veiklos naudodamasi nuosavais ištekliais arba veiklą gali vykdyti gavusi lėšų iš jos savininkų ir (arba) akcininkų arba iš rinkos šaltinių.

(73) Nyderlandai iš pradžių įrodinėjo, kad 2008–2009 m. NEC nebuvo sunkumų patirianti bendrovė. Tačiau (16) konstatuojamoje dalyje pateikti faktai veikiau patvirtina, kad NEC buvo iškilę finansinių sunkumų, galėjusių kelti didelį pavojų NEC tolesnei profesionalų futbolo klubo veiklai. Todėl, Komisijos nuomone, NEC, be jokios abejonės, buvo sunkumų patirianti bendrovė. Vertindami sprendimą pradėti procedūrą Nyderlandai pripažino, kad NEC buvo iškilę sunkumų ir kad jie sudarant sandorį nebuvo pašalinti. Nyderlandai šiuo atžvilgiu pateikė daugiau įrodymų (žr. 40 konstatuojamąją dalį), kurie visų pirma patvirtino, kad NEC bendrovės rezultatai buvo neigiami ir ilgainiui tik prastėjo. Vadinasi, NEC suteiktos valstybės pagalbos suderinamumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į gaires.

4.2.3. *Ilgalaikio gyvybingumo atkūrimas*

(74) Gairių 3.2 skirsnyje nustatyta, kad teikiant pagalbą turi būti atsižvelgiama į restruktūrizavimo plano įgyvendinimą (žr. gairių 34–37 punktus), dėl kurio per pagrįstą laikotarpį turi būti atkuriamas ilgalaikis bendrovės gyvybingumas. Komisija pabrėžia, kad šios sąlygos buvo nustatytos atsižvelgiant į planą, kurį 2010 m. rugpjūčio mėn. NEC parengė ir pateikė KNVB.

(75) Šiuo atžvilgiu Komisija primena, kad kiekvienas Nyderlandų profesionalų futbolo klubas licenciją gauna iš KNVB, pagal kurios reikalavimus klubas turi vykdyti įvairius įpareigojimus. Vienas iš pagal dabartinę sistemą taikomų įpareigojimų susijęs su klubo finansiniu pajėgumu. Remiantis finansinėmis ataskaitomis, kuriose, be kita ko, būtų apibūdinama einamoji klubo finansinė padėtis bei pateikiamas kito sezono biudžetas, tris kartus per sezoną nustatomas klubo finansinis reitingas. Atsižvelgiant į šias ataskaitas klubai skirstomi į tris kategorijas (1: nepakankamas, 2: pakankamas, 3: geras). 1 kategorijos klubus galima įpareigoti pateikti ištaisymo planą, kad juos per trejų metų laikotarpį būtų įmanoma priskirti 2 ar 3 kategorijai. Jeigu klubas nevykdo plano, KNVB gali jam skirti nuobaudas, įskaitant oficialų įspėjimą, rungtynių taškų skaičiaus sumažinimą ir didžiausią nuobaudą – licencijos atšaukimą. Atsižvelgiant į minėtas aplinkybes taip pat pasakytina, kad jeigu paskelbiama apie Nyderlandų profesionalų futbolo klubo bankrotą, jis netenka licencijos. Jeigu randamas pakaitinis klubas, tiesioginis leidimas patekti į profesionalų futbolo lygą jam nėra suteikiamas, nes šis klubas turi pradėti žaisti žemesnėje mėgėjų lygoje.

([10]) Žr. 15 išnašą 5.

([11]) Komisijos komunikatas. „Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (OL C 249, 2014 7 31, p. 1).

(76) Atsižvelgiant į 2009–2010 m. sezono finansinius duomenis NEC buvo priskirtas prie 1 kategorijos. NEC restruktūrizavimo plane buvo nustatytos priemonės siekiant po trijų sezonų (iki 2012–2013 m.) gauti 2 kategorijos statusą.

(77) Restruktūrizavimo plane buvo nurodyta, kad pagrindinė NEC finansinių sunkumų priežastis – netinkamas apyvartos ir išlaidų santykis. Visų pirma nurodytinos didelės darbuotojų išlaidos, nors geresnių rezultatų pasiekti taip pat trukdė sumažėjusios pajamos iš žiniasklaidos. Pagrindinė restruktūrizavimo plane numatyta priemonė – išlaidų mažinimas ir taupymas – daugiausia susijusi su išlaidų žaidėjams dalimi. Taip pat buvo numatyta mažinti darbuotojų skaičių (įskaitant registruotų žaidėjų skaičiaus sumažinimą), įšaldyti atlyginimus ir sumažinti atlyginimus naujiems žaidėjams bei mokėti mažesnes premijas. Darbuotojų išlaidų santykis su apyvarta per trejus metus turėjo būti sumažintas iki […] proc. (palyginti su […] proc. 2010 m. kovo mėn.). Buvo numatyta sumažinti kelių kitų sričių išlaidas, pvz., jaunimo treniruotėms skirtas išlaidas (futbolo akademija). Bet kokios […] EUR viršijančios investicijos į ne materialųjį ar materialųjį ilgalaikį turtą turi būti suderintos su KNVB licencijų komisija, kitaip tariant, NEC negalėtų atlikti jokių perleidimų.

(78) Komisija nustatė, kad įgyvendinus restruktūrizavimo planą būtų pašalintos NEC finansinių sunkumų priežastys, ypač su žaidėjais ir darbuotojais susijusios išlaidos, t. y. išlaidos jų atlyginimams ir mokėjimams už žaidėjų perleidimą. Kažin, ar įmanoma, kad profesionalų futbolo klubas pradėtų veiklą kitose rinkose, kaip kad apibrėžta gairėse; tačiau galima tikėtis, kad klubas taupys lėšas vykdydamas savo pagrindinę veiklą ir NEC tai padarė. Restruktūrizavimo planas nėra grindžiamas išorės veiksniais, kuriuos NEC gali pasirinkti, tačiau kurių negali visiškai kontroliuoti, pvz., naujų rėmėjų paieška ir žiūrovų skaičiaus didinimas.

(79) 2010–2011 m. sezono biudžete NEC numatė pagerinti savo bendrovės rezultatus […] ir šiuo tikslu jos išlaidas sumažinti […]. Galutiniai rezultatai buvo net geresni negu numatytieji: kadangi pajamos sumažėjo (mažesnės įplaukos iš varžybų, nes buvo prasti taurių sezono rezultatai; mažesnės įplaukos iš žiniasklaidos; nepiniginių sandorių įplaukų perskirstymas), išlaidos sumažėjo […] bei (sumažėjo darbuotojų išlaidos, sutaupyta lėšų futbolo akademijoje, komercinių išlaidų sumažinimas). 2011 m. gruodžio mėn. KNVB klubui NEC suteikė 2 kategorijos statusą.

(80) Komisija daro išvadą, kad įgyvendinant 2010 m. rugpjūčio mėn. restruktūrizavimo planą ir siekiant užtikrinti ilgalaikį klubo gyvybingumą buvo sėkmingai pašalintos NEC finansinius sunkumus sukėlusios priežastys.

4.2.4. *Nepagrįsto konkurencijos iškreipimo išvengimas*

(81) Gairių 38–42 punktuose numatyta, kad gavėjas turi imtis kompensacinių priemonių, kad kuo labiau sumažintų konkurenciją iškreipiantį pagalbos poveikį ir jos neigiamą poveikį prekybos sąlygoms. Dėl sprendimo pradėti procedūrą Komisija pabrėžė ypatingą profesionalų futbolo pobūdį šiuo atžvilgiu ir pasiūlė tam tikras priemones, kurias profesionalų futbolo atžvilgiu galima laikyti gairėse apibrėžtomis kompensacinėmis priemonėmis, pvz., jo registruotų žaidėjų skaičiaus apribojimą, kurį nustato nacionalinė asociacija, atlyginimų sumažinimą daugiau negu įprasti sektoriuje taikomi standartai, draudimą tam tikrą laikotarpį mokėti perleidimo mokesčius naujiems žaidėjams arba veiklos plėtimą bendruomenės labui.

(82) Kaip paaiškinta 77 konstatuojamojoje dalyje, NEC iš tiesų sumažino darbuotojų skaičių ir registruotų žaidėjų skaičių bei jiems mokamą atlyginimą. Atlyginimams skiriamos išlaidos neturi viršyti 60 % apyvartos. Per restruktūrizavimo laikotarpį naujiems žaidėjams nebūtų mokamos išmokos už perleidimą. Komisija daro išvadą, kad gairėse numatytos kompensacinės priemonės buvo taikytos, todėl NEC konkurencinė padėtis profesionalų futbole susilpnėjo.

4.2.5. *Pagalbos apribojimas iki minimumo*

(83) Gairių 43–45 punktuose nustatyta, kad pagalbos kiekis ir jos intensyvumas tikrai turi būti minimalus. Tikimasi, kad pagalbos gavėjai iš savo išteklių mokės didelį įnašą į restruktūrizavimo plano įgyvendinimą.

(84) Komisija taip pat pabrėžia, kad didelę restruktūrizavimo plano įgyvendinimo lėšų dalį suteikė privatūs išorės subjektai ir jas papildė vidinės sutaupytos lėšos. Pagal […] sandorį (37 konstatuojamoji dalis) NEC buvo suteikta maždaug 4 mln. EUR išorinio finansavimo suma. Be to, 2010 m. buvo pakeistos paskolos grąžinimo iki […] sąlygos. Vietoj metinio grąžinimo įpareigojimo […], nuo minėtos datos grąžinimas buvo grindžiamas atsižvelgiant į iš perleidimo gaunamas pajamas, todėl NEC likvidumas pastebimai padidėjo (žr. 43 konstatuojamąją dalį). Kitaip tariant, išorės ir vidiniai įnašai sudarė daugiau kaip 4,25 mln. EUR, taigi, pagalba, kurios suma yra ne

daugiau kaip 2,2 mln. EUR, bet kuriuo atveju neviršija daugiau kaip maždaug 35 % bendrosios restruktūrizavimo sumos. Šiuo atžvilgiu laikomasi gairių 44 punkte nustatyto reikalavimo, kad jei tai yra vidutinio dydžio įmonė, t. y. NEC, ne mažiau kaip 40 % restruktūrizavimo sąnaudų turi apmokėti pats gavėjas, įskaitant iš išorės gautas lėšas, patvirtinančias tikėjimą gavėjo gyvybingumu.

4.2.6. *Stebėsena ir metinė ataskaita*

(85) Gairių 49 punkte nustatyta, kad valstybė narė praneša apie tinkamą restruktūrizavimo plano įgyvendinimą reguliariai teikdama išsamias ataskaitas. 51 punkte mažosioms ir vidutinėms įmonėms nustatytos ne tokios griežtos sąlygos tuo atveju, jeigu laikoma, kad pakanka metinio balanso kopijų bei pelno ir nuostolio ataskaitos. Nyderlandai įsipareigojo pateikti šias ataskaitas.

4.2.7. *Tik vieną ir paskutinį kartą*

(86) Gairių 72–77 punktuose nurodomas principas „tik vieną ir paskutinį kartą“, pagal kurį restruktūrizavimo pagalba turėtų būti teikiama tik vieną kartą per dešimt metų.

(87) Nyderlandai įsipareigojo laikytis gairėse nustatyto reikalavimo „tik vieną ir paskutinį kartą“. Nyderlandai patvirtino, kad per dešimties metų laikotarpį iki sandorio klubui NEC neteikė jokios sanavimo ar restruktūrizavimo pagalbos. Šiuo metu ar ateityje derantis su NEC bus laikomasi atitikties rinkos sąlygoms reikalavimo.

5. **IŠVADA**

(88) Komisija nustatė, kad Nyderlandai pagalbos priemonę NEC taikė neteisėtai ir pažeisdami Sutarties 108 straipsnio 3 dalį. Tačiau šią pagalbą galima laikyti suderinama su vidaus rinka kaip gairėse apibrėžtą restruktūrizavimo pagalbą, nes laikomasi visų gairėse nustatytų tokios pagalbos sąlygų.

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Neimegeno futbolo klubui NEC Nyderlandų suteikta valstybės pagalba yra suderinama su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 3 dalies c punkte.

2 straipsnis

Šis sprendimas skiriamas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje 2016 m. liepos 4 d.

Komisijos vardu

Margrethe VESTAGER

Komisijos narė